

Miniszteri kitüntetés a 10 éves termelőszövetkezeti tagoknak

A termelőszövetkezetek szervezése és megerősítése érdekében kifejtett eredményes munkásságuk elismerésül Csongrád megyében a tízéves alapító termelőszövetkezeti tagok közül 27-et a földművelésügyi miniszter »Kiváló Termelőszövetkezeti Tag« címmel és jelvénnel tüntetett ki. Ezek között találjuk Görbe Mihályt, a makói József Attila, Baranyi Jánost, a makói Köztársaság, Luncz Ferencet, a magyarországi Úttörő, Kiss Andrást, a röskei Lenint, Varga Sándort, a kiskundorozsmai József Attila, Nacs Jánost, a deszki Kossuth, Mészáros Istvánt, a szegedi Haladás, Süli Istvánt, a szegedi Tánács Mihály, Kovács Sándort, a szegedi Haladás, Zina Miklóst, a szegedi Dózsa, Petri Sándort, a szegedi Haladás, Koszó Istvánt, a szegedi Tánács és Retkes Józsefnek, a szegedi Dózsa termelőszövetkezetekből.

A felsoroltakon kívül Vásárhelyen még 10 termelőszövetkezeti tagot, a szentesi járásban pedig 4 termelőszövetkezeti tagot tüntettek ki.

Európai szocialista országok képviselőinek értekezlete Moszkvában

Hivatalosan közlik, hogy az európai szocialista országok — Albánia, Bulgária, Magyarország, Német Demokratikus Köztársaság, Lengyelország, Románia, a Szovjetunió és Csehszlovákia — kommunista és munkáspártjainak képviselői február 2-án Moszkvában értekezletet tartanak, amelyen megvitatják a mezőgazdaság fejlesztésének kérdéseit.

Elfogyhat-e az Alföld mélyében található víztömeg?

Egy fiatal szegedi mérnök érdekes tudományos felfedezése, amely jelentősen befolyásolhatja a vízgazdálkodást

A hidrológiai társaságok üléseinek az utóbbi időben egyik legvitatottabb kérdése a Szegedi Vízügyi Igazgatóság főmérnökének, Balló Ivánnak »A geohidrosztatikai nyomás« elnevezésű új elmélete. A fiatal mérnök lapunknak elmondotta, hogy elmélete tulajdonképpen még hipotézis, hiszen ezután kell számokkal, tényekkel bebizonyítani a vízügyi szakemberekkel együtt e tétel igazát. Csak ezután beszélhetünk határozottan új elméletéről.

A beszélgetésből kiderült, hogy Balló Iván által kidolgozott elgondolás igen jelentős a minőségi vizek gazdálkodásával kapcsolatban. A minőségi víz — az ivásra, ipari célokra alkalmas víz — ugyanis néhány évtized múlva olyan nyersanyaggá válik, mint ma a szén és egyéb energiahordozók. A fejlődő ipar természetesen vizet használ fel. Vannak országok, ahol egy személyre számítható napi vízigény 3 köbméter. Az ipar további fejlődése, tökéletesedése még nagyobb vízigénnyel lép fel.

Az eddigi álláspont

A főmérnök következtetése szerint nagy, de véges vízkészletből fogyasztunk, melynek utánpótlása nem képzelhető el. A feladat tehát az, hogy a meglévő vízkészlettel, illetve az azt felszínre hozó energiával jól gazdálkodjunk.

A minőségi víz legnagyobb tárolóhelye az Alföld üledékes közeiben van. A víz mélyfúrású kutak fúrásával kerül a felszínre, Szegeden legalábbis így nyerünk vizet. Sőt a jövő víznyerési útja

is ez, hiszen parti szűrőrétegek nincsenek, mint például a Dunánál, Budapesten. Tehát a Tisza és a Maros vizét minőségi vízzé szűrni még igen sokáig nem lesz gazdaságos.

A minőségi vízkészlet eredetét tekintve még tisztázatlan. Az eddigi feltevések szerint a 20 ezer köbkilométeres vízmennyiséget, melynek egy részét az alföldi artézi kutak a vízkészlettel kielégítésére folyamatosan kiemelnek, az Alföldet környező peremhegységekből beszivárgó vízmennyiség pótolja. A feltevésnek helyességét az utóbbi időben bizonyos tények cáfolják. Ezek a tények lényegében a felszín alatti vizek »feszültségi állapotával« kapcsolatosak.

Több millió éves »víztároló«

Balló Iván megfigyelései alapján Szegeden az új kutak vízszintje alacsonyabb, mint néhány évtizeddel ezelőtt ugyanabban a rétegekben fúrt kutaké. Mert például a Szegedi Víz- és Csatornaművek Lenin körüli artézi kútjából — elkészülte után — 8 méterrel a talaj színe fölé szökkent a víz. Most csak 2,5 méterre. Egyébként is valószínűtlennek tartják, hogy a peremhegységekről mondjuk Szegedig állandó vízáramlás lenne a nagy mélységekben.

Az új elmélet szerint az Alföld alatti mélyeségi víz a geológiai korokban a leülepedő, szemcsés közetekkel együtt halmozódott fel. Ez azt jelenti, hogy jelenleg, nem is egy helyen, több millió éves vizet iszunk. A feltevés szerint ebben a

mélységi rétegben oldalirányú utánpótlás, vízmozgás nincs, a jelenlegi vízhasználat egy nagy mennyiségű készlet fogyasztását jelenti, amely csak kismértékben kap utánpótlást a helyi csapadékból. Az artézi kutak vizét tehát nem a vízszintesen áramló víznyomás löki a felszínre, hanem — Balló Iván elmélete szerint — a vizet tartalmazó réteg felett elhelyezkedő kéregrések nyomásának hatására fellépő különböző erők összehatásaként jön fel a víz.

Széleskörű vita a tétel igazáról

Az Alföldön felhasznált vízmennyiség egy része — a talajhoz közel fekvő rétegekből kitermelt víz — pótlódik a csapadékból, de a mélységi vizek nem. Ezeknek felhasználása nélkül az Alföld vízkészlete nem lenne biztosítható. Ha az új elmélet igaz, akkor az Alföld alatti vizek kivétele készletfogyasztást és az energiátartalmak fogyasztását is jelenti, és pedig semmi módon nem pótolható. Ha az elmélet helyesnek bizonyul, a kutak telepítésének olyan új módszereit lehet kidolgozni, mely az energiafogyasztás legkedvezőbb formáján alapszik, vagyis ez azt jelenti, hogy a legnagyobb mennyiségű vizet legolcsóbban termelik ki.

Az új elméletről jelenleg a szakmai irodalomban nagy vita folyik, a tudományos kutatók feladata lesz, hogy Balló Iván új elméletét a gyakorlatban bebizonyítsák.

H. Zs.

A betegek és az orvosok érdekében

Az Orvostudományi Egyetem rektora és a kórház igazgatója az új orvosi rendtartás elveinek érvényesítéséről

Mint ismeretes, a közelmúltban lépett életbe az új orvosi rendtartás, mely nemcsak az orvosi működés általános szabályait foglalja rendszerbe, hanem gyakorlati útmutatást ad a követendő eljárásról a klinikákon, a kórházakban, a biztosító intézeti betegellátásban és az állami fekvőbeteg-gyógyintézetek járóbeteg-rendeléseiben. Az új rendtartás a hazánkban fennálló társadalmi és gazdasági rend mai állapotához igazodik és ennek megfelelően a széleskörű, ingyenes állami betegellátás mellett kijelöli a magángyakorlat helyét is. Minden orvos, aki a gyakorlatra való jogosultságát igazolta és egyben közszolgálatra is áll, jogosult magángyakorlat folytatására — a saját lakásán. Az állam által fenntartott járóbeteg-rendelésen vagy fekvőbeteg-gyógyintézetben — klinikán vagy kórházban — magángyakorlatot folytatni ezután nem szabad. A társadalombiztosításban részesülő dolgozók számára mindennemű orvosi szolgáltatás díjmentes. A biztosítottak orvosi ellátása, amennyiben az a körzeti orvos hatáskö-

rébe tartozik, az illető beteg lakóhelye szerint illetékes körzethez van kötve. Ha a beteg más körzet orvosát keresi fel, ott nem igényelheti a biztosítás alapján egyébként járó díjmentes ellátást. Természetes, hogy az elsősegélynyújtásra minden korlátozás nélkül minden orvos egyaránt kötelezett.

A nem biztosított, tehát díjmentes ellátásra jogosultaknak betegek változatlanul fordulhatnak magánorvoshoz, vagy felkereshetik a fekvőbeteg-gyógyintézetek járóbeteg-rendeléseit, avagy osztályait. Az orvosi ellátásért azonban a rendtartásban megszabott díjakat tartoznak megfizetni. A fizetésre kötelezett betegek ellátása nem egyértelmű a magánggyakorlattal. A rendtartás sem a biztosított, sem a fizetésre kötelezett betegek állami gyógyintézetben nem teszi lehetővé a szabad orvosválasztást, azonban a rendelés és a fekvőbeteg-gyógyintézet vezetője köteles gondoskodni arról, hogy minden beteg a bajának megfelelő legszakoszerűbb és legmagasabb színvonalú orvosi ellátásban részesüljön.

A rendelet szegedi visszhangja

Hogyan érezteti hatását az a közhasznú rendelet Szeged egészségügyében, s milyen intézkedéseket tesznek érvényesítése érdekében? — kérdeztük meg dr. Petri Gábert, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektorát és dr. Nagy Lászlót, a szegedi kórház igazgató- főorvosát.

Dr. Petri Gábor a következőket mondotta:

— Az orvosi gyakorlattal szemben az utolsó időben elhangzott kifogások és nem helyesítható általánosítások miatt az orvostársadalom nehezen várta ezt a rendtartást. Igen örömdetes, hogy a rendtartás szelleme megerősíti és rögzíti azokat az elveket, amelyek mindig is megszabták az orvosi működés erkölcsi szabályait, ugyanakkor a jelenleg fennálló társadalmi viszonyoknak megfelelően félreérthetetlenül előírja a gyakorlati eljárás módját.

A rendelet szelleme és betűje mindenkit eligazít a követendő eljárásról. Elvileg is teljesen helyes a

magángyakorlat kikapcsolása az állami betegellátó intézmények munkájából, mert éppen ez volt az, ami módosított adottságokhoz nem igazolhatóan és ugyanakkor alkalmatlanul alkalmazott az indokolatlan bizalmatlanságra, vagy gyűlöletre is.

A rendtartás minden orvosi segítséget kívánó beteg ember számára, akár biztosított, akár fizetésre kötelezett, egyaránt biztosítja a lehetséges legjobb orvosi ellátást.

A beteg ellátásában azonban — állami betegellátó intézményekre vonatkozóan — az orvos közvetlen személyes anyagi érdekeltsége megszűnt. Ez természetesen semmiféle tekintetben nem érinti az egynémi törődést a beteggel. Ez függetlenül az anyagi érdekeltségtől — minden orvosnak esküvel fogadott kötelezettsége.

— Számolni lehet azzal, annak ellenére, hogy a rendtartás elvileg maradéktalanul megfelel a kívánalmaknak, bizonyos időre lesz szükség, amíg nemcsak az

orvosok, de elsősorban a gyógyulást kereső betegek átlátják a rendtartás helyességét. A legfontosabb követelmény, hogy a betegek meg legyenek győződve arról, hogy az ő gyógyításuk és gyógyulásuk nem pénzkérdés, s

az orvos, aki minden ügykezelését latbaveti, tudását nem a honorárium szerint méri.

Világosan le kell rögzíteni azt, hogy az ettől való eltérés orvosi részről kivétel számba ment és a magyar orvostársadalom általános etikai színvonalára ellenőrzés merültek fel indokolt kifogások.

— A megalakított etikai és fejelemmi bizottságok feltétlenül alkalmasságuk lesznek arra, hogy a szórványos törvényességi helyreigazítások. Joggal lehet bízni abban, hogy ha az új rendtartás átmegegy a gyakorlatba,

a betegeknek és orvosoknak egyaránt javára válik.

Kár volna tagadni, hogy az új rendtartás az orvosi jóvelmek csökkenésére vezet bizonyos területen. Az sem kétséges azonban, hogy az életszínvonal emelkedése és az időnkénti berendezések útján a kormány meg fogja találni a módot az orvostársadalom megfelelő anyagi helyzetének biztosítására. Szó sem lehet arról, hogy a rendtartást orvosellenesnek lehessen minősíteni, de az meg éppen világos, hogy messzeemenően szolgálja a betegek érdekét. Nyilvánvalóan ez a rendeltetése az új rendtartásnak.

Dr. Nagy László a következőképpen válaszolt kérdéseinkre:

— Az új szellem a rendtartással már január elsejével kezdetét vette, s ezzel egyidőben

külön főorvosi értekezleten beszéltük meg azokat a pontokat, amelyek valamilyen kétséget támasztottak.

Az osztályokon úgyszintén megvitaták a rendtartással kapcsolatos teendőket. A rendtartás szerint mindenkinek joga van magas értékű orvosi ellátásra, s vonatkozik ez elsősorban a biztosítottakra. Nem szabad különbségtételt tenni biztosított és nem biztosított beteg között. Ez az elv az orvosi hivatásérés megerősítését is szolgálja.

— Csak üdvözölni lehet a rendtartás egész szellemét, amely kiter az orvos védelmére is.

Büntetőjogi védelmet nyújt azzal, amikor arra utal, hogy az orvos hivatása közben hatóságilag személyként működik közre. Ez az új vonás az orvosi hivatásban, úgyszintén az is, hogy a rendtartás szabályozza az orvosok fejelemi felelősségét, s adott esetben a döntést orvosokból álló fejelemi tanácsokra bízta. Döntő a rendtartásban és annak szelleméből következő, hogy az utóbbi időben felmerült kifogásokat és szabálytalanságokat végérvényesen kiküszöböli. Orvosaink mindezt megértéssel és helyesléssel fogadták.

Hidroglóbusz épül Kisteleken

Kisteleken a jövő héten, kedden dönt a tanácsülés a végrehajtó bizottság által már megtárgyalt közsegfejlesztési tervéről. Ennek során az idén a közsegfejlesztési alaptól 2 és fél millió forintot fordítanak különféle létesítmények megvalósítására. A ráfordítások közül jelentős az új iskola előtt épülő hidroglóbusz, mely a közseg vízellátásának megújítását szolgálja. A 18 méter magas 100 köbméter víz befogadására alkalmas hidroglóbusz építése az új csőhálózat lefektetésének költségeivel együtt 1 millió forintba kerül.

Ezenkívül szó van szülőotthon létesítéséről és ezzel kapcsolatban egy meglévő épület alakítanak át 160 ezer forintos költséggel. A szülőotthon — mely a környező községekre is kiterjedő hatósugarát — 12 ágyasra tervezték.

Elutazott Liszenko akadémikus

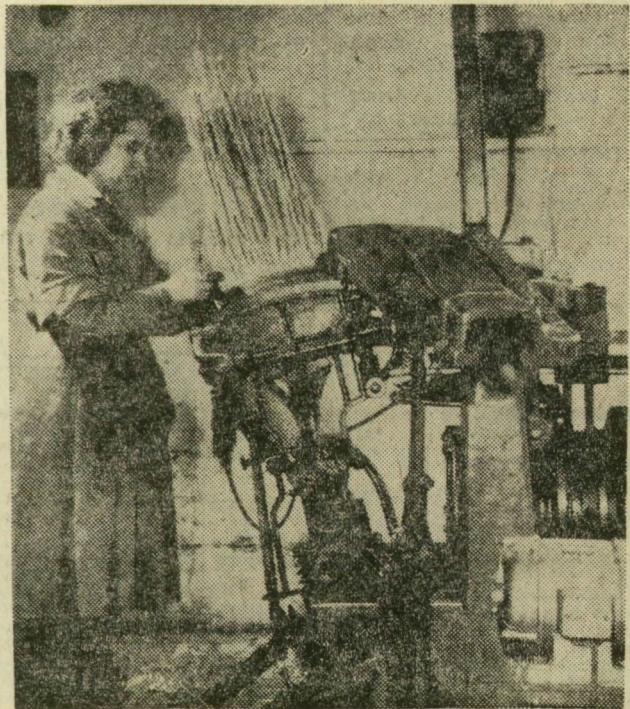
T. D. Liszenko szovjet akadémikus és a kíséretében lévő N. I. Nusgyin, A. Sz. Sevcsenko és M. K. Rubcov csütörtökön reggel elutazott hazánkba. A szovjet vendégek búcsúztatásán a Ferihegyi repülőtérre megjelent Magyar András miniszterhelyettes, Somos András akadémikus, továbbá a mezőgazdasági tudományos intézmények, szakigazgatási szervek vezető szakemberei nagy számban.

Marosán György és Sándor József Rómába utazott

Az osztrák lapok beszámolnak arról, hogy Marosán György, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és Sándor József, a Központi Bizottság tagja gépkocsin Bécsbe érkezett.

Marosán György és Sándor József — útban Rómába, ahol az Olasz Kommunista Párt kongresszusán vesznek részt — Bécsből vonaton folytatja útját.

Korszerű gépekkel készül a szegedi seprű

(Tóth Béla felvételei)

A Szegedi Seprűgyár hazánk egyetlen olyan üzeme, amelynek gyártmányai csak exportra készülnek. Idén nagymértékben gépesítik az egyik legnehezebb fizikai munkát, a seprűfejek varrását. Olasz szakemberek felszerelték az első korszerű gépet, amely négy ember helyett dolgozik. Ot ilyen gépet állítanak idén munkába. Ez is nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a tavalyinál mintegy 20 százalékkal több, s még jobb minőségű seprű kerüljön ki az üzemből.

Első képként a korszerű seprűvarró-gépet láthatjuk. Második felvételiünkön az üzem új gyártmányát, az úgynevezett asztali morzsa seprűt mintapéldányait mutatja be Zsuzsanna Eszter.

